

prima instanță: Curtea de Apel Chișinău
Judecător: S.Arnăut

DECIZIE

10 ianuarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Valeriu Doagă
Iurie Bejenaru
Mariana Pitic
Nicolae Craiu
Tamara Chișca-Doneva

examinând recursul declarat de către administratorul autorizat a Societății cu Răspundere Limitată „Leitcom-Plus”, Mazur Ana,

în cadrul procesului de insolvență a Societății cu Răspundere Limitată „Leitcom-Plus”, la cererea administratorului autorizat a Societății cu Răspundere Limitată „Leitcom-Plus”, Mazur Ana privind validarea popririi și încasarea datoriei de la terțul poprit Societatea cu Răspundere Limitată „Moncotel Service”,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017, prin care a fost admisă cererea de validare a popririi înaintată de către administratorul autorizat a Societății cu Răspundere Limitată „Leitcom-Plus”, Mazur Ana,

c o n s t a t ă :

Creditorul „Banca Comercială Română Chișinău” SA a depus în instanța de insolvență cerere introductivă privind intentarea procedurii de insolvență față de SRL „Leitcom-Plus” pe motiv de incapacitate de plată a datoriilor față de creditori.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2016, a fost admisă cererea introductivă înaintată de creditorul „BCR Chișinău” SA privind intentarea procesului de insolvență față de debitorul SRL „Leitcom-Plus” și constatată insolvența debitorului și a fost intentat procesul de insolvență față de SRL „Leitcom-Plus”, fiind desemnat în calitate de administrator al insolvenței, Mazur Ana.

Ulterior, în cadrul derulării procesului de insolvență, la 20 aprilie 2017, administratorul autorizat a SRL „Leitcom-Plus”, Mazur Ana a înaintat o cerere prin care a solicitat validarea popririi și încasarea de la terțul poprit SRL „Moncotel Service” în beneficiul SRL „Leitcom-Plus” a datoriei în sumă de 30 000 lei.

În motivarea cererii sale de validare a popririi, a indicat că în perioada 30 noiembrie 2010 – 30 decembrie 2010 între SRL „Moncotel Service” și SRL „Leitcom-Plus” în baza facturilor fiscale seria MZ nr. 1237151 din 30 noiembrie 2010 în sumă de 10 879 lei și seria MZ nr. 1237152 din 30 noiembrie 2010 în sumă de 19 121 lei, a fost realizată marfa în sumă totală de 30 000 lei, fapt confirmat și prin lista livrărilor a SRL „SRL „Leitcom-Plus”.

A menționat că în scopul stingerii obligației pecuniare, la 27 martie 2017, administratorul autorizat a SRL „Leitcom-Plus”, Mazur Ana a expediat în adresa SRL „Moncotel Service” (mun. Chișinău, str. Lev Tolstoi, 15) o somație de plată nr. 13-LP, prin care a solicitat achitarea datoriei nominalizate sau prezentarea documentelor justificative care ar confirma stingerea obligației pecuniare în cauză, însă notificarea din 27 martie 2017 a fost restituită la 04 aprilie 2017 din motiv că destinatarul SRL „Moncotel Service” nu a reclamat corespondența.

Sușine că suma urma a fi transferată în termen de 5 zile pe contul de acumulare a administratorului autorizat.

Administratorul autoriza și-a întemeiat prezenta cerere în baza art. 126 a Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, art. 512 alin. (1) și art. 572 alin. (2) ale Codului civil.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017, a fost admisă cererea de validare a popririi înaintată de administratorul autorizat SRL „Leitcom-Plus”, Mazur Ana față de terțul poprit SRL „Moncotel Service”, fiind validată poprirea și încasat de la terțul poprit SRL „Moncotel Service” în beneficiul SRL „Leitcom-Plus” datoria în mărime de 30 000 lei și s-a încasat de la SRL „Moncotel Service” în folosul statului, taxa de stat în sumă de 900 lei. (f.d. 16-18)

La 03 noiembrie 2017, SRL „Moncotel Service” a declarat recurs împotriva hotărârii instanței de insolvență, solicitând admiterea acestuia, repunerea în termen, casarea integrală a hotărârii instanței de insolvență cu emiterea unei noi hotărâri prin care cererea de validare a popririi înaintată de administratorul autorizat a SRL „Leitcom-Plus”, Mazur Ana să fie respinsă.

În motivarea recursului a invocat dezacordul cu hotărârea instanței de insolvență din 20 iunie 2017, menționând că a fost adoptată cu încălcarea normelor de drept material și procedural.

A comunicat că cererea de validare a popririi a fost examinată în lipsa terțului poprit, iar despre existența hotărârii instanței de judecată a aflat abia la data de 27 octombrie 2017, când a recepționat încheierea executorului judecătoresc Igor Doroftei privind intentarea procedurii de executare silită a documentului executoriu.

Astfel, consideră că este evident faptul că hotărârea a fost adoptată doar prin prisma poziției SRL „Moncotel Service”, argumentelor și probelor prezentate de acesta. Iar, terțul poprit SRL „Moncotel Service” nu a avut posibilitatea de a-și pregăti poziția, de a prezenta referință și probe, de a da explicații, de a înainta obiecții și de a se bucura de toate celelalte drepturi garantate de art. 6 § 1 a Convenției Europene pentru apărarea Drepturilor Omului și Libertăților fundamentale.

Indică că prima instanță nu a respectat procedura de citare legală, pentru că la materialele cauzei lipsește dovada înștiințării sale prin prisma art. 100 CPC al RM.

Mai mult, SRL „Moncotel Service” a fost citată la adresa din mun. Chișinău, str. Lev Tostoi, 15, precum și somația a fost expediată la aceeași adresă, nefiind recepționată, or, citația sau înștiințarea se expediază persoanelor juridice de drept privat cu confirmarea primirii acestor acte.

În acest sens, mai susține că SRL „Moncotel Service” își are sediul în mun. Chișinău, str. Gh. Asacahi, 81.

Referitor la obiectul acțiunii afirmă că nu există nici o datorie a SRL „Moncotel Service” față de SRL „Leitcom-Plus”, inducând în eroare instanța de insolvență, deoarece suma totală de 30 120 lei a fost achitată, fapt confirmat prin facturile fiscale prezentate la cererea de recurs, precum și prin ordinul de plată nr. 355 din 10 decembrie 2010.

La 07 noiembrie 2017, SRL „Moncotel Service” a depus recurs suplimentar, solicitând suspendarea hotărârii contestate.

În conformitate cu art. 429 alin. (1) CPC, pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel în procedura de insolvență.

Conform art. 8 alin. (1) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

După cum atestă materialele cauzei deși copia hotărârii instanței de insolvență din 20 iunie 2017, a fost expediată în adresa recurente la 22 septembrie 2017, fapt ce se confirmă prin copia scrisorii de însoțire nr. 14244 (f.d.21), însă la materialele cauzei nu a fost recepționată de SRL „Moncotel Service”. Iar, recurenta afirmă că a făcut cunoștință cu hotărârea la data de 27 octombrie 2017, ceea ce se confirmă și prin recipisa anexată la materialele cauzei (f.d.26).

Astfel, instanța de recurs consideră că recurenta SRL „Moncotel Service” s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 03 noiembrie 2017, în termen.

La 28 noiembrie 2017 în adresa SRL „Leitcom Plus” a fost expediată copia recursului declarat de SRL „Moncotel Service”, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței. Intimata nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință în termenul stabilit.

În conformitate cu art. 444 CPC, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa hotărârea primei instanțe și a restitui pricina spre rejudecare în prima instanță din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum rezultă din suportul probatoriu prezent la materialele cauzei prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 28 iulie 2016, a fost constatată insolvența

debitorului și a fost intentat procesul de insolvabilitate față de SRL „Leitcom-Plus”, fiind desemnat în calitate de administrator al insolvabilității – Mazur Ana. (f.d. 2)

În cadrul derulării procesului de insolvabilitate, la 20 aprilie 2017, administratorul autorizat a SRL „Leitcom-Plus”, Mazur Ana a înaintat o cerere, prin care a solicitat validarea popririi și încasarea de la terțul poprit SRL „Moncotel Service” în beneficiul SRL „Leitcom-Plus” a datoriei în sumă de 30 000 lei, formată în baza facturilor fiscale seria MZ nr. 1237151 din 30 noiembrie 2010 și seria MZ nr. 1237152 din 30 noiembrie 2010. (f.d. 1)

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017, a fost admisă cererea de validare a popririi înaintată de administratorul autorizat SRL „Leitcom-Plus”, Mazur Ana față de terțul poprit SRL „Moncotel Service”, fiind validată poprirea și încasat de la terțul poprit SRL „Moncotel Service” în beneficiul SRL „Leitcom-Plus” datoria în mărime de 30 000 lei și s-a încasat de la SRL „Moncotel Service” în folosul statului, taxa de stat în sumă de 900 lei. (f.d. 16-18)

Analizând materialele cauzei în raport cu criticile formulate în recurs, instanța de recurs conchide că, soluția dată în prezentul litigiu este una pripită, or, instanța de insolvabilitate s-a expus în privința raționamentului validării popririi și încasării de la terțul poprit SRL „Moncotel Service” în beneficiul SRL „Leitcom-Plus” a datoriei în mărime de 30 000 lei, fără a elucida următoarele aspecte.

În conformitate cu art. 356 CPC, cererea de declarare a insolvabilității se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvabilității.

Reglementări similare se regăsesc și în prevederile art. 1 alin. (4) al Legii insolvabilității nr. 149 din 29 iunie 2012, care prevăd că procesul de insolvabilitate se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 6 alin. (1), (2) și (4) din Legea insolvabilității, citarea participanților la proces se efectuează de către instanța de insolvabilitate din oficiu. În procedurile contencioase reglementate de prezenta lege vor fi citate în calitate de părți numai persoanele ale căror drepturi sau interese sunt supuse spre soluționare instanței de insolvabilitate în condiții de contradictorialitate. În celelalte cazuri, se aplică dispozițiile din Codul de procedură civilă referitoare la procedura necontencioasă în măsura în care nu contravin unor dispoziții expres prevăzute de prezenta lege. Notificările și înștiințările se fac prin scrisori recomandate, iar în cazurile expres prevăzute de prezenta lege și prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Conform art. 126 alin. (10) din aceeași Lege, instanța de insolvabilitate îi va cita pe administratorul insolvabilității/lichidator, precum și pe terțul poprit, și, la termenul stabilit pentru judecarea cererii de validare, va dispune administrarea oricărei probe necesare soluționării acesteia, care este admisibilă potrivit normelor de drept comun. În instanța de validare, terțul poprit poate opune creditorului următor toate excepțiile și mijloacele de apărare pe care le-ar putea opune debitorului în măsura în care ele se întemeiază pe o cauză anterioară popririi. Hotărârea de validare a popririi este supusă numai recursului de către terțul poprit.

Totodată, în conformitate cu art. 100 alin. (1) CPC, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Conform art. 102 alin. (1) și (3) CPC, instanța înștiințează prin citație participanții la proces, martorii, experții, specialiștii și interpreții privitor la locul, data și ora ședinței de judecată sau la locul, data și ora efectuării unor acte de procedură. Citațiile și înștiințările se înmânează participanților la proces, martorilor, experților, specialiștilor, interpreților astfel încât aceștia să se poată pregăti de proces și să se prezinte la timp în fața instanței.

În conformitate cu art. 104 alin. (1), lit. b) CPC, citația și înștiințarea se expediază în cazul când se citează persoanele juridice, prin împuterniciți, la sediul lor principal conform înregistrării de stat sau, după caz, la sediul reprezentanței sau al filialei.

Potrivit art. 105 alin. (1) și (1¹) CPC, citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmânării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmânează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței. Citația sau înștiințarea se expediază autorităților publice, persoanelor juridice de drept privat și avocaților prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte. Citația sau înștiințarea poate fi transmisă persoanelor fizice prin telefax, poșta electronică sau prin orice alt mijloc de comunicare ce asigură transmiterea și confirmarea primirii acestor acte doar la solicitarea persoanelor în cauză.

Prin prisma normelor enunțate, instanța de recurs reține că din procesul-verbal al ședinței de judecată a instanței de insolvență din 20 iunie 2017, rezultă că instanța de insolvență a examinat cererea cu privire la validarea popririi înaintată de administratorul autorizat a SRL „Leitcom-Plus”, Mazur Ana, în lipsa SRL „Moncotel Service” care avea calitatea de terț poprit.

Într-adevăr la materialele cauzei este anexată citația la ședința de judecată a instanței de insolvență din 20 iunie 2017, expediată la adresa, mun. Chișinău, str. Lev Tolstoi, 15 (f.d. 7-8), însă nu există nici un act care să confirme recepționarea acestei citații de către terțul poprit SRL „Moncotel Service”.

Or, instanța de insolvență, precum și administratorul autorizat a debitorului, Mazur Ana, urma să întreprindă măsuri în vederea citării corespunzătoare a terțului poprit, SRL „Mancotel Service”.

La acest segment, instanța de recurs menționează că, nici somația expediată de administratorul autorizat a SRL „Leitcom-Plus”, Mazur Ana în adresa SRL „Moncotel Service” (mun. Chișinău, str. Lev Tolstoi, 15), nu a fost recepționată (f.d. 11), fapt ce denotă că, terțul poprit SRL „Moncotel Service” s-a aflat în imposibilitate de a cunoaște despre înființarea popririi și ședința de judecată fixată pentru 20 iunie 2016, precum și de a prezenta mijloace de apărare pe care le-ar putea opune debitorului.

În acest context, se va reitiera că în temeiul art. 126 alin. (10) din Legea insolvenței, instanța de insolvență îi va cita pe administratorul insolvenței, precum și pe terțul poprit, și, la termenul stabilit pentru judecarea cererii de validare, va dispune administrarea oricărei probe necesare soluționării acesteia, care este admisibilă potrivit normelor de drept comun.

Astfel că, la cererea de recurs, SRL „Mancotel Service” a anexat probe vis-a-vis de suma litigioasă, și anume, facturile fiscale seria MZ nr. 1237151 din 30 noiembrie 2010 în sumă de 10 879 lei și seria MZ nr. 1237152 din 30 noiembrie 2010 în sumă de 19 121 lei (f.d. 36-37), lista livrărilor a SRL „Leitcom-Plus” din 01 decembrie 2016 (f.d. 4), precum și bonul de plată nr. 355 din 01 decembrie 2010 în sumă de 30 120 lei. (f.d.38), înscrisuri asupra cărora instanța de insolvență nu s-a expus, cu toate că indubitabil la examinarea cererii de validare a popririi urma să le de-a apreciere și să le examineze în ansamblu, sub toate aspectele.

Mai mult, instanța de recurs evidențiază că în facturile fiscale menționate supra, s-a indicat adresa terțului poprit SRL „Mancotel Service” în mun. Chișinău, str. Gh.Asachi, 81, pe care societatea debitoare le-a semnat și ștampilat, fapt ce demonstrează că, conducerea SRL „Leitcom-Plus” cunoștea despre adresa sediului respectiv și urma să anunțe administratorul autorizat și instanța de insolvență, în vederea respectării citării legale, la examinarea cererii de validare a popririi.

În acest sens, punctează instanța de recurs că și în certificatul nr. 064s-357/20 din 06 noiembrie 2017 eliberat de biroul executorului judecătoresc, Igor Doroftei, s-a indicat adresa terțului poprit SRL „Mancotel Service” în mun. Chișinău, str. Gh.Asachi, 81, fapt ce denotă că, atât administratorul autorizat și instanța de insolvență nu au folosit mijloace legale necesare pentru citarea terțului poprit, în sensul art. 100 alin. (1¹) CPC.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate supra, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată cu certitudine încălcarea de către instanța de insolvență a normelor imperative de drept procedural care privesc citarea legală și înștiințarea terțului poprit SRL „Mancotel Service” despre examinarea cererii de validare a popririi, acesta fiind exercitată cu încălcarea procedurii prestabilite de citare prin scrisoare recomandată cu aviz de recepție.

Astfel, la caz sunt întemeiate argumentele recurente SRL „Mancotel Service” privind încălcarea de către instanța de insolvență a procedurii de citare legală.

Sub acest aspect, instanța de recurs, consideră necesar a remarca că necitarea și necomunicarea în modul corespunzător de către instanțele de judecată a actelor de procedură către participanții la proces ar putea atinge principiul echității procedurii civile și îngrădi în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil, contrar standardelor inserate în art. 6 din Convenția Europeană pentru apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților fundamentale.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârile Curții Europene a Drepturilor Omului în spețele Godorozea și Bucuria SA contra Moldovei din 06 octombrie 2009 și, respectiv, 05 ianuarie 2010.

În această ordine de idei este cert că instanța de insolvabilitate a examinat cererea cu privire la validarea popririi și a supus soluționării drepturile și interesele terțului poprit SRL „Mancotel Service” în lipsa acesteia, căreia nu i s-a comunicat în modul corespunzător locul, data și ora ședinței de judecată din 20 iunie 2017 când a fost pronunțată hotărârea, iar acest fapt servește drept temei de casare a hotărârii recurate și remitere a cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că s-a constatat într-o manieră incontestabilă încălcarea procedurii de citare legală la examinarea cauzei de insolvabilitate, omisiune care nu poate fi corectată de către instanța de recurs la examinarea prezentului recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către SRL „Mancotel Service”, de a casa integral hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017 și de a remite cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Prin prisma prevederilor art. 5 alin. (9) Legea insolvabilității, se va reține că în cazul casării unei hotărâri a instanței de insolvabilitate, cu remiterea cauzei la rejudecare, rejudecarea se va face de alt complet al instanței de insolvabilitate (alt judecător).

La rejudecarea cauzei, instanța de insolvabilitate urmează să țină cont de cele menționate și reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c), art. 445 alin. (3) CPC Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Societate cu Răspundere Limitată „Mancotel Service”.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 20 iunie 2017, adoptată în cadrul procesului de insolvabilitate a Societății cu Răspundere Limitată „Leitcom-Plus”, la cererea administratorului autorizat a Societății cu Răspundere Limitată „Leitcom-Plus”, Mazur Ana privind validarea popririi și încasarea datoriei de la terțul poprit Societatea cu Răspundere Limitată „Mancotel Service”, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Mariana Pitic

Nicolae Craiu

Tamara Chișca-Doneva